

gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

Cluster Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling
Contactpersoon Peter Wakkee
Doorkiesnummer 023-5676132
Uw brief ---
Ons kenmerk 13.0059441\adv 2013/23163
Bijlage(n) geen
Onderwerp Zondag openstelling van (vers)winkels

Verzenddatum

16 MEI 2013

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs heeft u het voorstel besproken om per 1 april 2013 een toeristisch regiem in te stellen in Haarlemmermeer (2012.0072486). Daarbij heeft u in meerderheid gekozen voor vrije zondag openstelling van alle winkelbranches in Haarlemmermeer tussen 12.00 en 18.00 uur. Met een motie van de PvdA, VVD en D66, vraagt u ons college tevens om voor de zomer te komen met een gedegen voorstel inzake openstelling van verswinkels op zondag. De overwegingen daarbij zijn:

- dat in de samenleving een brede wens leeft om gespecialiseerde verswinkels (zoals bakkers en bloemisten) ook op zondagochtend open te laten zijn;
- dat daarover nog diverse vragen leven, zowel economisch (welke winkels wel, welke niet), juridisch (ongelijkheid met supermarkten die ook verse waar verkopen) als qua handhaving en mogelijke extra overlast voor omwonenden.

Om snel antwoord te kunnen geven op de informatiebehoefte van de raad en duidelijkheid te bieden aan onze burgers en ondernemers, is gekeken naar de keuzes en ervaringen van andere gemeenten met een ruime zondag openstelling.

Hoe doen andere gemeenten het? Wie maakt welke uitzonderingen en tot welke concurrentie verhoudingen leidt dit?

Inmiddels heeft ruim 50% van de Nederlandse gemeenten zondag openstelling van winkels gefaciliteerd. Bij het bepalen van een zondagopenstelling regiem voor winkels blijken gemeenten over het algemeen te kiezen voor maatwerk qua tijd (waarbij een tijdvenster van 12.00 tot 18.00 uur eerder regel dan uitzondering is) en locatie. Afhankelijk van de lokale omstandigheden en wensen worden daarbij gebiedsbeperkingen (alleen het centrum, niet in de buitenwijken) en/of verschillende openingstijden gehanteerd. Dit leidt tot kleine regionale verschillen die echter geen/bepert invloed hebben op de concurrentie verhoudingen.

Den Haag stond bijvoorbeeld met ingang van 1 januari 2006 zondagsopening toe aan alle winkels in de gehele stad. Andere steden, waar winkels in zowel centrum en de buitenwijken op zondagen standaard open mogen, zijn bijvoorbeeld Almere (van 06.00 tot 22.00 uur), Amsterdam (van 06.00 tot 22.00 uur), Den Haag (tussen 12.00 en 17.00 uur), Leiden (van 12.00 tot 17.00 uur), Den Helder en Delft (12.00 – 17.00 uur). Ook in Rotterdam mogen de winkels in het centrum en in een toenemend aantal buitenwijken elke zondag open (tussen 12.00 en 22.00 uur). In Alkmaar (van 12.00 tot 20.00) en Utrecht (van 10.00 tot 19.00 uur) mogen alleen levensmiddelenwinkels op zondag open. De discussie over de zondagsopeningstijden is inmiddels verplaatst naar de kleinere steden en het platteland. Zo mogen vanaf 1 januari 2011 alle supermarkten open zijn in Deventer en Enschede en alle winkelbranches in Zutphen.

In de winkeltijdenverordening maakt Haarlem, als een van de weinige Nederlandse gemeenten, expliciet een uitzondering voor bakkers en bloemisten, maar wel onder strikte voorwaarden ten aanzien van bevoorrading (niet toegestaan voor 8.00 uur en na 18.00 uur) en geluidsoverlast (beperken door geluidsarme winkelwagens, - bevoorradingswagens en inpandig laden/lossen). Deze voorwaarden zijn alleen middels intensieve controle handhaafbaar en geven aanleiding tot veel (juridische) geschillen.

Biedt de vigerende (en nieuwe) Winkeltijden wet de mogelijkheid om bepaalde categorieën uit te sluiten?

Zowel de huidige als de nieuwe Winkeltijdenwet biedt de mogelijkheid voor regelingen op maat waarmee per gemeente bij verordening kan worden gekozen voor passende tijden, gebieden en/of branche specifieke zondag openstelling. Onder de nieuwe wet vervalt het toeristisch regiem als ontheffingsgrond en daarmee de mogelijkheid tot het instellen van beroep tegen de verordening. Nog onduidelijk is of de aangenomen motie om de Zondagswet (uit 1815, en herzien in 1953) in te trekken zal leiden tot een wetswijziging. Op grond van deze Zondagswet zijn openbare vermakelijkheden (zoals evenementen) verboden in de nabijheid van kerken of andere gebouwen voor de openbare eredienst, maar kan vanaf 13 uur vrijstelling worden verleend. Winkelopenstelling wordt echter niet gezien als openbare aangelegenheid, reden waarom de winkels in bijvoorbeeld Amsterdam op zondag tussen 06.00 en 22.00 uur open mogen zijn.

Er zijn in Nederland relatief weinig gemeenten die branche specifieke maatregelen hebben ingesteld omdat dit leidt tot ongelijke concurrentieverhoudingen tussen branches (zowel intra- als inter-gemeentelijk). Tevens creëert het nieuwe regels en uitzonderingen (in plaats van deregulering) die juridisch moeilijk zijn te handhaven, omdat er bijvoorbeeld geen (juridisch) sluitende definities per branche(groep) bestaan.

Een onderverdeling tussen bijvoorbeeld vers- en nietvers-winkels is zowel tussen als binnen branches lastig te maken. Er zijn nog maar weinig winkelbranches die verse producten zelf produceren (bakkerij) of hun producten dagelijks bij de veiling halen (bloemen, vis, groenten en fruit); de meeste winkeliers halen hun verse producten tegenwoordig uit de koelcel. Zowel de bakker als de supermarkt verkopen eigen gemaakte, verse en lang(er) houdbare artikelen.

Volgens de Nederlandse branche organisatie van bakkers (NBOV) is het wel mogelijk een onderscheid te maken tussen ambachtelijke en niet ambachtelijke -bakkers. De ambachtelijke bakker werkt met zogenaamde charge ovens (of continue ovens tot 400 kw maximaal vermogen) en produceert zelf ruim 80 % van zijn omzet.

Echter deze onderverdeling leidt weer tot ongelijke concurrentieverhoudingen binnen het bakkersgilde en de genoemde criteria zijn voor handhavers niet (makkelijk) hanteerbaar.

Bij detailhandel kan wel een formeel onderscheid worden gemaakt tussen dagelijkse winkels (dg) en niet dagelijkse winkels (ndg). Voor deze categorieën bestaan definities (dg = voedings- en genotsmiddelen en drogisterijen; ndg= alle overige branches) en is de branchesamenstelling bepaald (SBI-codes, e.d.). Echter ook dit onderscheid is sterk aan verandering onderhevig. Omdat de detailhandel voortdurend in beweging is, ontstaan door branchevervaging regelmatig nieuwe winkelformules en concepten die een mengvorm zijn van dagelijkse en niet dagelijkse winkels (bijvoorbeeld supermarkt; warenhuis), winkel en horeca, winkel en dienst.

Uw besluit (2012.0072486) tot vrije zondag openstelling van alle winkelbranches in Haarlemmermeer tussen 12.00 en 18.00 uur leidt, in vergelijking met bijvoorbeeld Haarlem, tot minder regels en uitzonderingen en is daardoor beter (juridisch) te handhaven; geeft duidelijkheid aan de consument en ondernemer; en veroorzaakt geen economische ongelijkheid tussen ondernemers binnen en buiten Haarlemmermeer. Deze regeling biedt veel (keuze)vrijheid aan de ondernemers.

Alleen de zondag openstelling regeling van Amsterdam gaat verder wat betreft deregulering (alle winkelbranches open tussen 06.00 en 22.00 uur) en biedt, binnen het kader van de Wtw, maximale vrijheid aan ondernemerschap; is duidelijker voor de consument en makkelijker te handhaven.

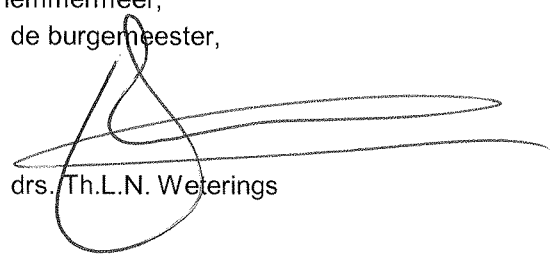
Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. C.H.J. Brugman

drs. Th.L.N. Weterings